

Kommunale gebyrer - Budsjett 2024

Årdal kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2019 i sin helhet være disponert innen 2024.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

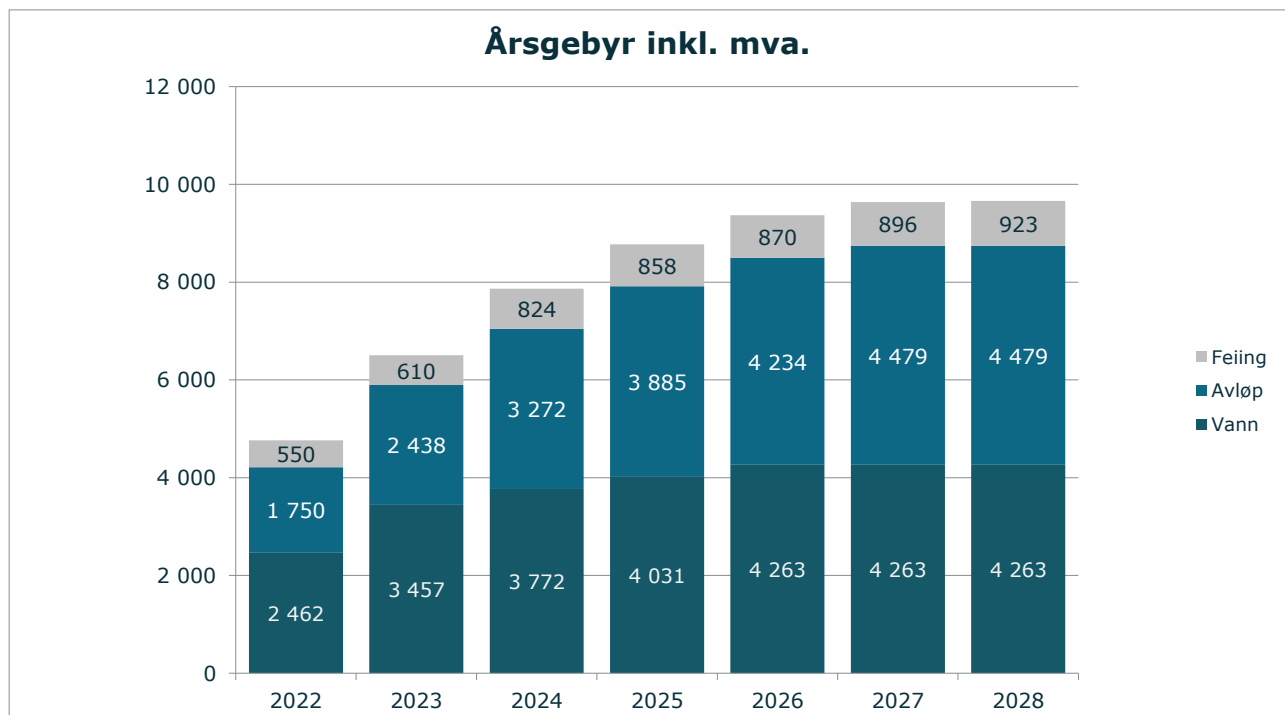
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,77 % i 2024. Budsjettet er utarbeidet den 24. oktober 2023. Tallene for 2022 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2023 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2024 til 2027 er budsjett-økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp og feiing

Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 21,0 %, hvor feiing øker mest i prosent med 35,0 %. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med kr 4 876, fra kr 4 762 i 2022 til kr 9 638 i 2027. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 15,1 %. Gebyrseksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Gebyrendring fra året før	2024	2025	2026	2027	2028
Vann	9,1 %	6,9 %	5,8 %	0,0 %	0,0 %
Avløp	34,2 %	18,7 %	9,0 %	5,8 %	0,0 %
Feiing	35,0 %	4,1 %	1,5 %	3,0 %	2,9 %
Samlet endring	21,0 %	11,5 %	6,8 %	2,9 %	0,3 %

Årdal kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2024 er utarbeidet av Årdal kommune i samarbeid med Momentum Solutions AS som har mer enn 19 års erfaring med selvkostberegninger og rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Vann - 2022 til 2028

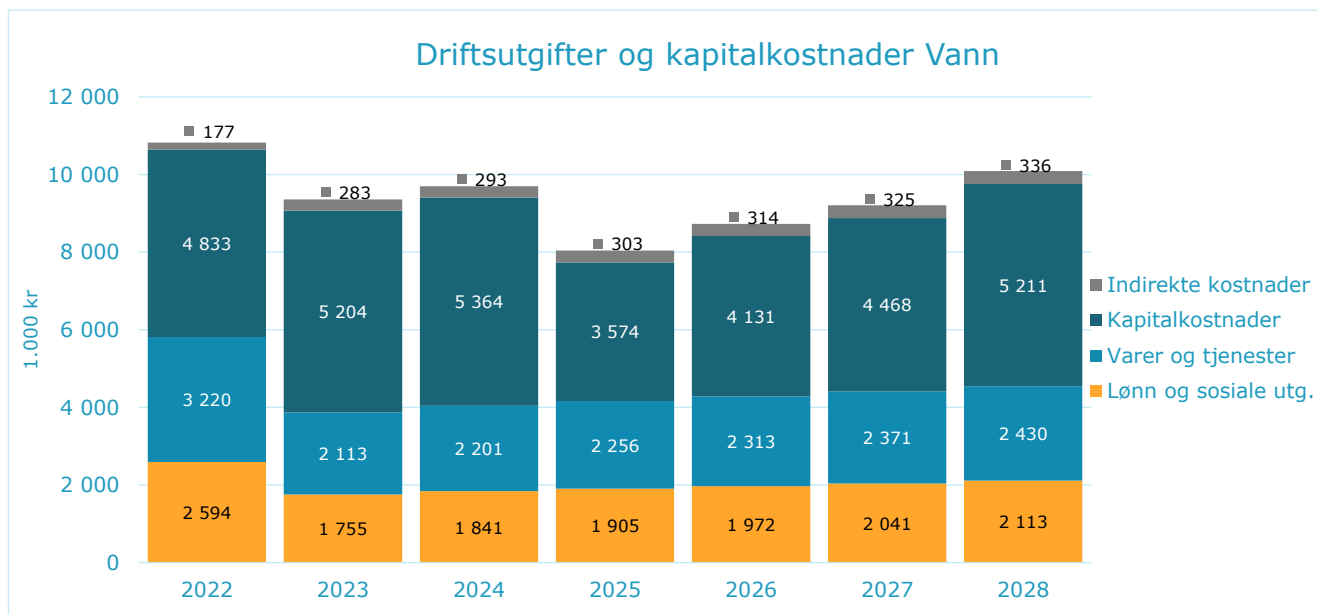
Gebyrsetter - Vann 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for vann i Årdal kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 1 246 kroner og forbruksgebyret bør settes til 16,84 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 3 772 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 150 m³.

Gebyrsetter, Vann (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	977	1 240	1 246	1 331	1 408	1 408	1 408
Endring, abonnementsgebyr		26,9 %	0,5 %	6,8 %	5,7 %	0,0 %	0,0 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	9,90	14,78	16,84	18,00	19,04	19,04	19,04
Endring, forbruksgebyr		49,2 %	14,0 %	6,9 %	5,8 %	0,0 %	0,0 %
Årsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	2 462	3 456	3 772	4 031	4 263	4 263	4 263
Endring fra året før		40,4 %	9,1 %	6,9 %	5,8 %	0,0 %	0,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Vann

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for vann i Årdal kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 3,69 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 160 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 55,30 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 152 336 kr fra 2024 til 2028.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	2 594	1 755	1 841	1 905	1 972	2 041	2 113
11*** Varer og tjenester	1 137	1 100	1 146	1 175	1 204	1 234	1 265
12*** Varer og tjenester	1 872	763	795	814	835	856	877
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenprod	211	250	261	267	274	281	288
Direkte driftsutgifter	5 814	3 868	4 042	4 162	4 285	4 412	4 542
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	3 549	3 650	3 679	1 640	1 892	2 012	2 176
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 284	1 554	1 685	1 934	2 239	2 456	3 036
Sum kapitalkostnader	4 833	5 204	5 364	3 574	4 131	4 468	5 211
Indirekte kostnader (drift og kapital)	177	283	293	303	314	325	336
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-176	-20	-21	-21	-22	-22	-23
Gebyrgrunnlag	10 647	9 334	9 679	8 018	8 708	9 183	10 068
Gebyrinntekter	6 484	8 835	10 373	11 086	11 722	11 722	11 722
Tilknytningsgebyr	0	0	10	10	10	10	10
Selvkostresultat	-4 163	-500	705	3 078	3 023	2 549	1 664
Selvkost dekningsgrad i %	60,90 %	94,65 %	107,18 %	138,26 %	134,60 %	127,65 %	116,43 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	-2 181	-6 495	-7 296	-6 922	-4 090	-1 181	1 372
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-4 163	-500	705	3 078	3 023	2 549	1 664
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-151	-301	-331	-245	-115	4	97
Selvkostfond 31.12	-6 495	-7 296	-6 922	-4 090	-1 181	1 372	3 133

Avløp - 2022 til 2028

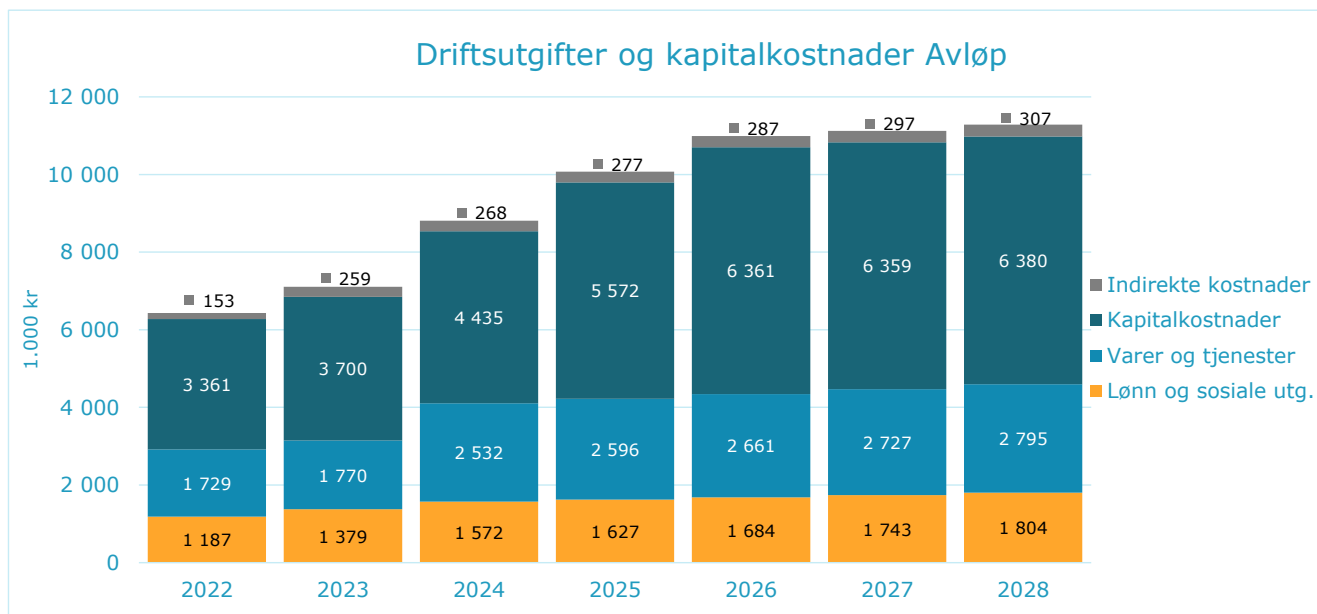
Gebyrsetter - Avløp 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for avløp i Årdal kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 1 080 kroner og forbruksgebyret bør settes til 14,61 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 3 272 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 150 m³.

Gebyrsetter, Avløp (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	700	888	1 080	1 283	1 398	1 479	1 479
Endring, abonnementsgebyr		26,9 %	21,6 %	18,8 %	9,0 %	5,8 %	0,0 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	7,00	10,33	14,61	17,35	18,91	20,00	20,00
Endring, forbruksgebyr		47,5 %	41,5 %	18,7 %	9,0 %	5,8 %	0,0 %
Årsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	1 750	2 437	3 272	3 885	4 234	4 479	4 479
Endring fra året før		39,2 %	34,3 %	18,7 %	9,0 %	5,8 %	0,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Avløp

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for avløp i Årdal kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 24,69 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 762 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 50,36 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 1,9 millioner kr fra 2024 til 2028 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	1 187	1 379	1 572	1 627	1 684	1 743	1 804
11*** Varer og tjenester	881	820	854	876	898	920	943
12*** Varer og tjenester	594	450	1 157	1 186	1 216	1 246	1 277
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenprod	255	500	521	534	547	561	575
Direkte driftsutgifter	2 917	3 149	4 104	4 223	4 345	4 470	4 599
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	2 214	2 213	2 379	2 904	3 437	3 480	3 529
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 147	1 487	2 056	2 668	2 923	2 879	2 851
Sum kapitalkostnader	3 361	3 700	4 435	5 572	6 361	6 359	6 380
Indirekte kostnader (drift og kapital)	153	259	268	277	287	297	307
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-436	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	5 995	7 107	8 807	10 072	10 992	11 126	11 287
Gebyrinntekter	4 973	6 009	8 797	10 442	11 382	12 040	12 040
Tilknytningsgebyr	0	0	10	10	10	10	10
Selvkostresultat	-1 022	-1 098	0	380	400	924	763
Selvkost dekningsgrad i %	82,95 %	84,55 %	99,89 %	103,68 %	103,55 %	108,21 %	106,67 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	653	-364	-1 503	-1 575	-1 257	-904	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 022	-1 098	0	380	400	924	763
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	5	-41	-72	-63	-47	-20	17
Selvkostfond 31.12	-364	-1 503	-1 575	-1 257	-904	0	780

Feiing - 2022 til 2028

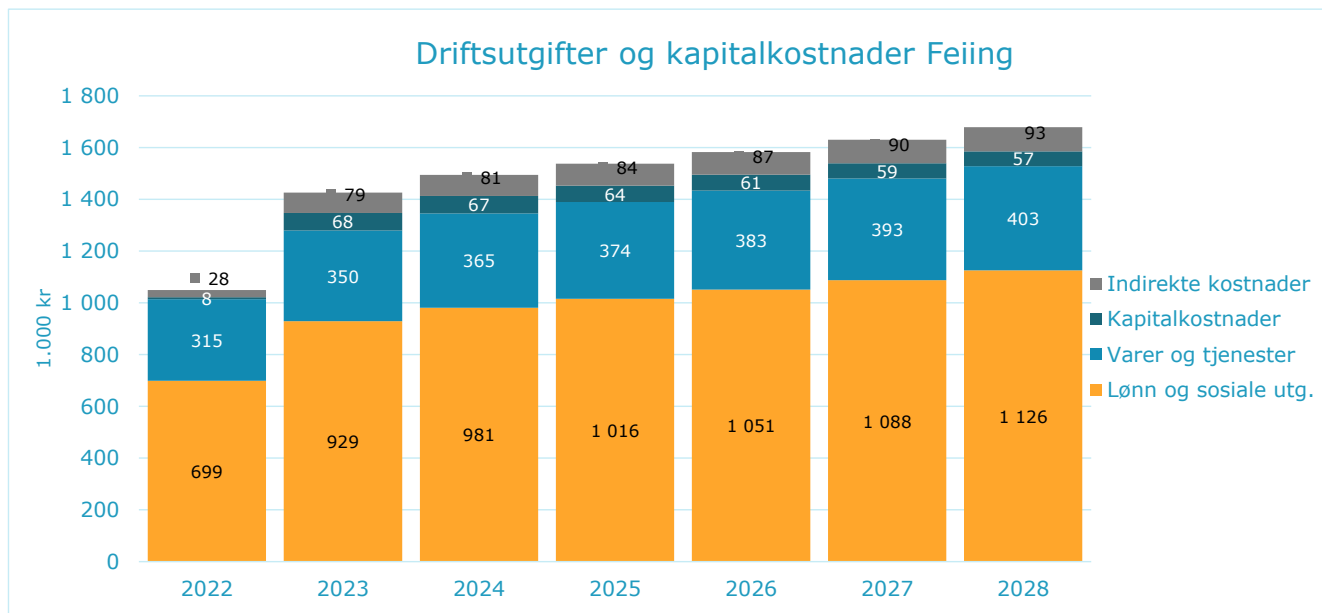
Gebyrsetter - Feiing 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for feiing i Årdal kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2024 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør settes til 824 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 214 kroner fra 2023 til 2024. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 659 - 1/1 pipe. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsetter, Feiing (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Normalgebyr (kr/vare)	550	610	824	858	870	896	923
Endring fra året før		10,9 %	35,0 %	4,1 %	1,5 %	3,0 %	2,9 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Feiing

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for feiing i Årdal kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 4,86 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 52 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 4,48 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 9 832 kr fra 2024 til 2028.

Selvkostoppstilling Feiing

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10** Lønn	699	929	981	1 016	1 051	1 088	1 126
11** Varer og tjenester	130	230	240	246	252	258	265
12** Varer og tjenester	53	120	125	128	131	135	138
13** Tjenester som erstatter kommunal egenprod	132	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	1 014	1 279	1 346	1 389	1 434	1 481	1 528
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	0	48	48	48	48	48	48
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	8	20	19	16	14	12	9
Sum kapitalkostnader	8	68	67	64	61	59	57
Indirekte kostnader (drift og kapital)	28	79	81	84	87	90	93
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-17	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	1 033	1 426	1 494	1 537	1 583	1 630	1 679
Gebyrinntekter	998	1 109	1 499	1 561	1 583	1 630	1 679
Selvkostresultat	-35	-316	5	23	-0	0	0
Selvkost dekningsgrad i %	96,59 %	77,80 %	100,33 %	101,50 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	309	284	-26	-23	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-35	-316	5	23	-0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	10	6	-1	-1	0	0	0
Selvkostfond 31.12	284	-26	-23	0	0	0	0

Bygge- og delesak - 2022 til 2028

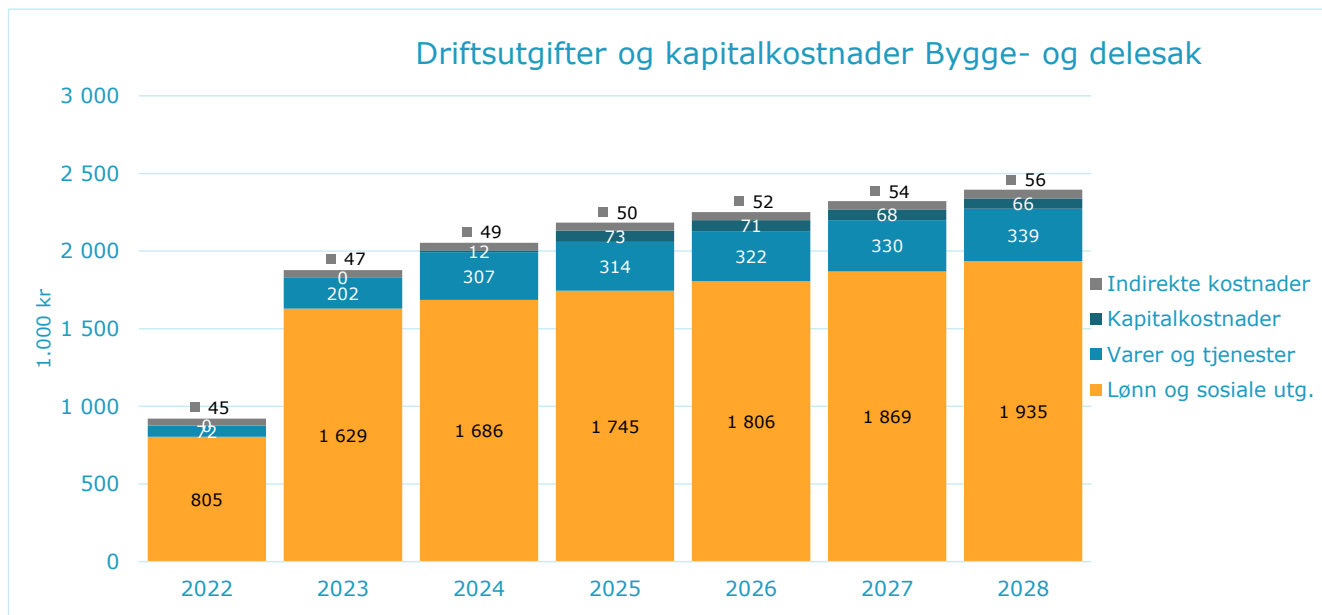
Gebyrsetter - Bygge- og delesak 2022 til 2028

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenestområdet. For årene etter 2023 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Bygge- og delesak (ekskl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	559 127	345 880	500 000	654 969	787 889	928 723	1 197 557
Endring fra året før		-38,1 %	44,6 %	31,0 %	20,3 %	17,9 %	28,9 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Bygge- og delesak

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for bygge- og delesak i Årdal kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 9,52 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 105 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 0,60 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 53 751 kr fra 2024 til 2028 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Bygge- og delesak

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	805	1 629	1 686	1 745	1 806	1 869	1 935
11*** Varer og tjenester	70	52	53	54	56	57	59
12*** Varer og tjenester	1	150	254	260	267	273	280
Direkte driftsutgifter	876	1 831	1 993	2 060	2 129	2 200	2 273
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	0	0	0	51	51	51	51
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	0	0	12	22	19	17	15
Sum kapitalkostnader	0	0	12	73	71	68	66
Indirekte kostnader (drift og kapital)	45	47	49	50	52	54	56
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-37	-6	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	885	1 872	2 054	2 183	2 251	2 322	2 395
Gebyrinntekter	523	340	500	655	788	929	1 198
Selvkostresultat	-362	-1 532	-1 554	-1 528	-1 463	-1 393	-1 198
Selvkost dekningsgrad i %	59,05 %	18,16 %	24,35 %	30,00 %	35,00 %	40,00 %	50,00 %

Oppmåling - 2022 til 2028

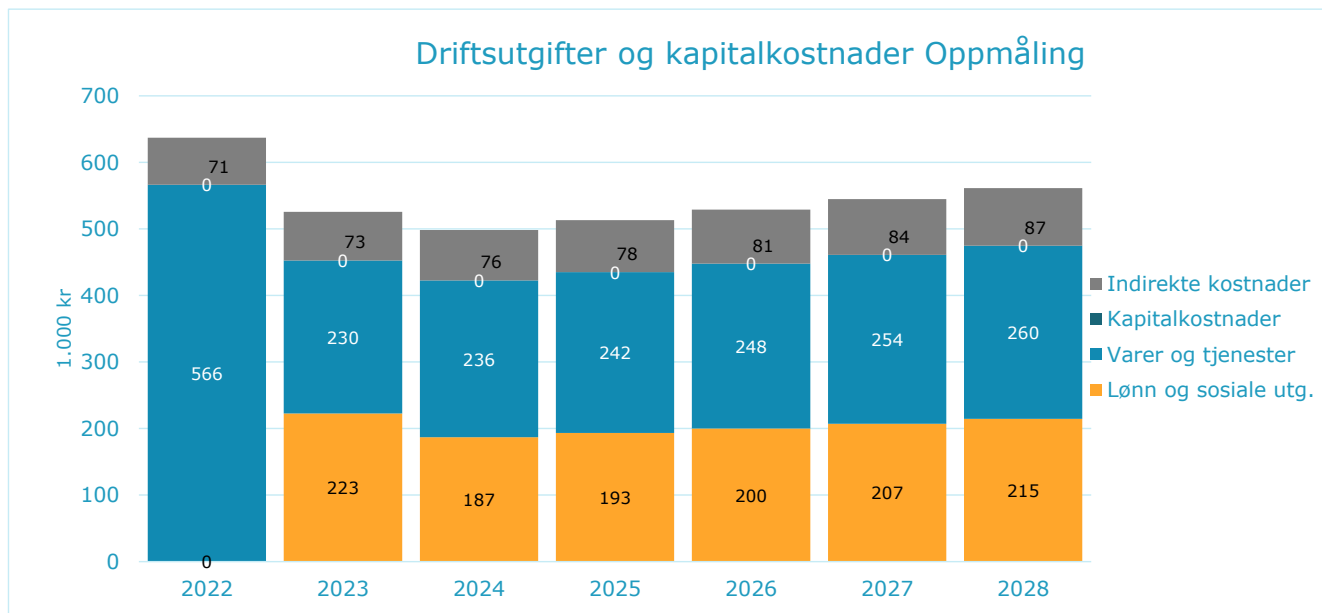
Gebyrsetter - Oppmåling 2022 til 2028

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenestområdet. For årene etter 2023 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Oppmåling (ekskl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	152 200	367 211	200 000	230 988	264 428	299 689	336 852
Endring fra året før		141,3 %	-45,5 %	15,5 %	14,5 %	13,3 %	12,4 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Oppmåling

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for oppmåling i Årdal kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å reduseres med 6,64 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 6 000 kroner.

Selvkostoppstilling Oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	0	223	187	193	200	207	215
11*** Varer og tjenester	42	50	51	53	54	55	57
12*** Varer og tjenester	459	80	82	84	86	88	91
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenprod	65	100	103	105	108	110	113
Direkte driftsutgifter	566	453	423	435	448	461	475
Indirekte kostnader (drift og kapital)	71	73	76	78	81	84	87
+/- Øvrige inntekter og kostnader	0	-207	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	637	319	498	513	529	545	561
Gebyrinntekter	152	160	200	231	264	300	337
Selvkostresultat	-485	-159	-298	-282	-264	-245	-225
Selvkost dekningsgrad i %	23,89 %	50,23 %	40,14 %	45,00 %	50,00 %	55,00 %	60,00 %